

Ur Fjärde Internationalen 4/83

Leo Trotskij

Kriget och Fjärde Internationalen

Denna text publicerades som en pamflett av Pioneer Publishers i juli 1934. Den var under-tecknad: Internationella sekretariatet. International Communist League. Den översattes av Sara Weber. En introduktion av IS, som antagit teserna, sade att ett första utkast hade tryckts i Frankrike för diskussion i januari 1934.

Den katastrofala krisen för världshandeln, industrin, jordbruket och finansväsendet, avbrottet i de internationella ekonomiska förbindelserna, produktivkrafternas tillbakagång, den outhärdliga skärpningen av klassmotsättningarna och internationella motsättningar – allt detta bekräftar helt Lenins karaktärisering av vår epok som en epok av krig och revolutioner.

Kriget 1914-1918 inledde en ny epok. Dess viktigaste politiska händelser fram till nu har varit det ryska proletariats maktövertagande 1917 och det tyska proletariats nederlag 1933. De oerhörda katastrofer som drabbat människorna i alla delar av världen och de än mer fruktansvärda faror som morgondagen har i sitt sköte är ett resultat av att revolutionen 1917 inte utvecklades framgångsrikt i Europa och övriga världen.

I de enskilda länderna uttrycks kapitalismens historiska återvändsgränd i kronisk arbetslöshet, minskning av arbetarnas levnadsstandard, böndernas och städernas småborgarskaps ruiner. Den uttrycks i upplösningen och förfallet för den parlamentariska staten, i den monströsa förgiftningen av befolkningen genom "social" och "nationell" demagogi trots att sociala reformer samtidigt upphävs. Den uttrycks i att de gamla härskande partierna skjuts åt sidan och ersätts av en naken militär- och polisapparat (det kapitalistiska förfallets Bonapartism), av den växande fascismen som tar makten och krossar varenda en av proletariats organisationer.

I världsskala sopar samma processer bort de sista resterna av stabilitet i de internationella förhållandena och driver varje konflikt mellan länderna till sin spets. De avslöjar det futtiga i alla pacifistiska försök och leder till ökade rustningar på en ny och högre teknisk nivå – och ett nytt imperialistiskt krig. Fascismen är dess mest konsekventa skapelse och organisatör.

Å andra sidan ställs den internationella revolutionen på dagordningen med förnyad kraft genom att den moderna

kapitalismens genomgående reaktionära, ruttna och rövaraktiga natur avslöjas, genom att demokratin, reformismen och pacifismen förstörs och genom det överhängande och brännande behovet för proletariatet att finna en säker väg bort från den hotande katastrofen.

Endast genom att borgarklassen störtas av den upproriska arbetarklassen kan mänskligheten räddas från en ny och förödande människoslakt.

Förberedelser för ett nytt krig

1. Samma orsaker, oskiljbara från den moderna kapitalismen, som ledde till det senaste imperialistiska kriget har nu nått oändligt mycket större styrka än i mitten av år 1914. Den enda faktor som håller tillbaka kapitalisternas vilja är fruktan för konsekvenserna. Men effektiviteten hos denna broms är begränsad. De inre motsättningarnas tryck driver land efter land mot fascismen, vilken i sin tur inte kan behålla makten utan att förbereda internationella explosioner. Alla regeringar fruktar krig. Men ingen regering har något val. Utan en proletär revolution är ett nytt världskrig oundvikligt.

2. Europa, nyligen skådeplats för det största av alla krig, går oavbrutet mot sitt sönderfall, pådrivet av såväl segrare som förlorare. Nationernas Förbund, som enligt sitt officiella program skulle vara "fredens organisatör" och som i verkligheten var avsedd för att bibehålla Versailles-systemet, för att neutralisera USA:s dominans och för att skapa ett bålverk mot den "Röda Östern", kunde inte motstå trycket av de imperialistiska motsättningarna. Endast de mest cyniska av socialpatrioterna (Henderson, Vandervelde, Jouhaux och andra) försöker fortfarande knyta perspektiven på avrustning och pacifism till NF. I verkligheten blev Nationernas Förbund en andrahandsfigur på de imperialistiska sammanslutningarnas schackbräde. Diplomatin huvudsysslade, som nu utförs bakom ryggen på Genève, består i att söka militära allierade, d v s en febril förberedelse för en ny slakt. Parallellt med detta sker den ständiga ökningen av rustningarna, som det fascistiska Tyskland har givit en ny och gigantisk impuls.

3. Kollapsen för Nationernas Förbund hör oupplösligt ihop med början till den franska dominansens sammanbrott på den europeiska kontinenten. *Frankrikes* befolkningsmässiga och ekonomiska makt visade sig som väntat vara en alltför snäv bas för Versailles-systemet. Den franska imperialismen, väpnad till tändarna och med en skenbart "defensiv" karaktär (så länge den är tvingad att försvara frukterna av sin plundring och förstörelse med lagliga överenskommelser), förblir i grunden en av de viktigaste orsakerna till ett nytt krig. Driven av sina outhärdliga motsättningar och konsekvenserna av nederlaget, har den *tyska imperialismen* tvingats kasta av sig den demokratiska pacifismens tvångströja och framstår nu som det främsta hotet mot Versailles-systemet. Förbund mellan stater på den europeiska kontinenten följer i huvudsak uppdelningen mellan segrare och förlorare. *Italien* intar en förrädisk mellanposition, berett att sälja sin vänskap vid det avgörande ögonblicket till den starkare sidan, precis som det gjorde under det förra kriget. *England* försöker hålla fast vid sitt "oberoende" – en blek skugga av dess forna "*splendid isolation*", eller "upphöjda isolering" – i hopp om att kunna utnyttja motsättningarna i Europa, motsättningarna mellan Europa och Amerika och de annalkande konflikterna i Fjärran Östern. Men det härskande England är mindre framgångsrikt än någonsin i sina planer. Skräckslagen inför sitt imperiums sönderfall, den revolutionära rörelsen i Indien och sina instabila positioner i Kina, kamouflerar den brittiska borgarklassen sina manövrer och sin vänta-och-se-politik med MacDonalds och Hendersons motbjudande hyckleri. Den politiken är själv en av de främsta källorna till dagens oro och morgondagens katastrofer.

4. Kriget och efterkrigstiden medförde stora förändringar i USA:s inre och internationella läge. USA:s gigantiska ekonomiska överlägsenhet gentemot Europa och världen tillät USA:s borgarklass att i början av efterkrigstiden uppträda som en sansad "medlare", försvarare av "havens frihet" och den "öppna dörrens" politik. Industri- och handelskrisen avslöjade emellertid med våldsamt kraft att den gamla ekonomiska jämvikten som hade funnit tillräckligt stöd från den inhemska marknaden, hade rubbats. Denna väg är helt uttömd.

Naturligtvis har inte USA:s ekonomiska överlägsenhet försvunnit. Tvärtom har den till och med vuxit på grund av den fortsatta upplösningen i Europa. Men de gamla former som denna

överlägsenhet visade sig i (industriell teknik, handelsbalans, stabilt penningvärde, Europas skuldsättning hos USA) har förlorat sin aktualitet; den avancerade tekniken används inte längre, handelsbalansen är negativ, dollarns värde faller, skulder betalas inte, USA:s överlägsenhet måste hitta nya uttrycksformer, men vägen dit kan bara öppnas genom krig.

Parollen om den ”öppna dörren” i *Kina* visar sig vara kraftlös inför ett par japanska divisioner.

Washington fortsätter sin Fjärran-Östern-politik på ett sådant sätt att man vid lägligaste tillfälle skall ha möjlighet att provocera fram en militär sammandrabbning mellan Japan och Sovjetunionen, för att försvaga dem båda, och kunna utstaka sin fortsatta strategiska plan, beroende på krigets utgång. Av tröghet fortsätter diskussionerna om befrielsen av Filippinerna, men i realiteten förbereder sig de amerikanska imperialisterna för att skapa en territoriell bas i Kina, för att i händelse av en konflikt med Storbritannien i ett senare skede, kunna resa frågan om ”befrielse” av Indien.

Den amerikanska imperialismen står inför samma problem som Tyskland gjorde 1914, och som drev det till krig. Världen är delad. Den måste delas igen. För Tyskland var det en fråga om att ”organisera Europa”. USA måste ”organisera” hela världen. Historien ställer mänskligheten., ansikte mot ansikte med den amerikanska imperialismens vulkaniska utbrott.

5. Den försenade *japanska* kapitalismen, som lever på frukterna av efterblivenhet, elände och barbari, drivs av inre förfall att söka sig ut på det oavbrutna plundrandets väg. Frånvaron av en egen industriell bas och hela det sociala systemets extrema osäkerhet gör den japanska kapitalismen till den mest aggressiva och otyglade.

Hursomhelst kommer framtiden att visa att det bakom denna girighet finns mycket få verkliga krafter. Japan kommer måhända att vara de första att ge signal till krig. Men från det semi-feodala Japan, slitet av alla de motsättningar som besatte det tsaristiska Ryssland, kommer kanske, snabbare än från andra länder, maningen till revolution att höras.

6. Det skulle vara alltför spekulativt emellertid, att förutsäga exakt var och när det första skottet kommer att avfyras. Under inflytande av den sovjet-amerikanska överenskommelsen, såväl som på grund av inre svårigheter, är det möjligt att Japan tillfälligt retirerar. Men samma omständigheter kan, å andra sidan, driva Japans militära klick att påskynda slaget medan det ännu finns tid. Kommer den franska regeringen att bestämma sig för ett ”förebyggande” krig, och kommer inte detta krig, med Italiens hjälp, att förvandlas till ett slagsmål, öppet för alla?

Eller, tvärtom, kommer inte Frankrike, medan man väntar och manövrerar, under trycket från England ta överenskommelsens väg med Hitler, och därmed öppna vägen till en attack mot öster för honom?

Kommer inte Balkanhalvön ännu en gång att bli krigets anstiftare? Eller kommer initiativet denna gång att komma från Donauländerna? Den stora mängden fakta, och sammanflätningen av motsatta krafter utesluter möjligheten till en konkret prognos. Men utvecklingens allmänna tendens är fullständigt klar; efterkrigsperioden har helt enkelt blivit omvandlad till ett intervall mellan två krig, och detta intervall försvinner mitt för våra ögon.

Planerad, korporativ, eller statskapitalism, som går hand i hand med den auktoritära, bonapartistiska eller fascistiska staten, förblir en utopi, och en lögn så länge den sätter som sitt officiella mål en harmonisk nationell ekonomi på den privata egendomens bas. Men den är en hotande verklighet så länge det är fråga om att koncentrera alla ekonomiska krafter inom nationen för förberedandet av ett nytt krig. Detta arbete fortsätter nu för full maskin. Ett nytt stort krig knackar på dörren. Det kommer att bli grymmare, mer destruktivt än det föregående.

Detta faktum gör att inställningen till det kommande kriget blir en huvudfråga för en proletär politik.

Sovjetunionen och imperialistiskt krig

7. Med historisk måttstock är antagonismen mellan världsimperialismen och Sovjetunionen ofantligt mer djupgående än de antagonismer som sätter enskilda kapitalistiska länder i motsatsställning till varandra.

Men klassmotsättningen mellan arbetarstaten och de kapitalistiska staterna varierar i skärpa, beroende på arbetarstatens utveckling, och på förändringarna i världsläget. Sovjetbyråkratins monstruösa utveckling, de arbetande massornas svåra levnadsförhållanden, har drastiskt minskat Sovjetunionens attraherande kraft inför världens arbetare.

Kominterns svåra nederlag, och Sovjetregeringens national-pacifistiska utrikespolitik kan i sin tur inte annat än minska världsbourgeoisins farhågor. Slutligen tvingar skärpningen av de kapitalistiska världsmakternas inre motsättningar regeringarna i Europa och Amerika att närma sig Sovjetunionen på detta stadium. Inte utifrån den principiella frågan, kapitalism eller socialism, utan utifrån Sovjetunionens konjunkturella roll i kampen mellan de imperialistiska krafterna. Icke-aggressionspakter, Washingtonregeringens erkännande av Sovjetunionen, t ex, är resultat av denna internationella situation.

Hitlers envisa ansträngningar för att legalisera Tysklands återupprustning, genom att peka på ”hotet från öster”, finner än så länge inget gensvar, speciellt inte vad gäller Frankrike och dess satellitstater, just därför att den revolutionära faran från kommunismen, trots de fruktansvärda kriserna, har förlorat sin udd. *Sovjetunionens diplomatiska framgångar* orsakas därför, åtminstone till stor del, av den internationella revolutionens extrema försvagning.

8. Det vore emellertid ett avgörande misstag att helt utesluta möjligheten av en väpnad intervention mot Sovjetunionen.

Om de konjunkturella motsättningarna blivit mindre skarpa, kvarstår, i full skala, motsättningarna mellan sociala system. Kapitalismens fortsatta nedgång kommer att driva de borgerliga regeringarna till radikala beslut.

Varje stort krig, oavsett dess ursprungliga motiv, måste öppet resa frågan om militär intervention mot Sovjetunionen, för att tillföra friskt blod i kapitalismens förkalkade ådror.

Den otvetydiga och djupgående byråkratiska degenereringen av Sovjetstaten, liksom den national-konservativa karaktären hos dess utrikespolitik, ändrar inte Sovjetunionens sociala natur, som den första arbetarstaten. Alla slags demokratiska, idealistiska, ultravänsteristiska, och anarkistiska teorier, som ignorerar karaktären av ägandeförhållandena i Sovjetunionen, som är socialistiska i sin utveckling och som förnekar eller ignorerar klassmotsättningen mellan Sovjetunionen och den borgerliga staten, måste oundvikligen, och speciellt i fall av krig, leda till kontrarevolutionära slutsatser.

Försvaret av Sovjetunionen från de kapitalistiska fiendernas slag är, oavsett omständigheterna och konfliktens omedelbara orsaker, varje hederlig arbetarorganisations elementära och obligatoriska plikt.

”Nationellt försvar”

9. Nationalstaten, skapad av kapitalismen i kampen mot medeltidens sektionalism, blev kapitalismens klassiska arena. Men lika snabbt som den tog form, blev den ett hinder för kulturell och ekonomisk utveckling.

Motsättningen mellan produktiv-krafterna och nationalstatens ram, i samband med den principiella motsättningen – mellan produktivkrafterna och det privata ägandet av produktionsmedlen – gör kapitalismens kris till en kris för världssystemet.

10. Om statsgränserna kunde avlägsnas med ett svep, kunde produktiv-krafterna, även under kapitalismen, fortsätta att växa för en viss tid – till priset av oräkneliga offer, det är sant – till en högre nivå. Genom avskaffandet av det privata ägandet av produktionsmedlen kan produktivkrafterna, som den sovjetiska erfarenheten visar, uppnå en högre utveckling även inom ramen för en stat. Men bara avskaffandet av privategendomen såväl som statsgränserna mellan nationer, kan skapa förutsättningar för ett nytt ekonomiskt system: Det socialistiska samhället.

11. Försvaret av nationalstaten är, först och främst i det balkaniserade Europa – nationalstatens vagga –, en i ordets fulla betydelse reaktionär målsättning. Nationalstaten, med dess gränser, pass, penningssystem, tullar och sin armé för försvaret av tullarna har blivit ett fasansfullt hinder för mänsklighetens ekonomiska och kulturella utveckling. Proletariatets uppgift är inte nationalstatens försvar, utan dess fullständiga och slutliga likvidering.

12. Skulle nationalstaten representera en progressiv faktor, skulle den försvaras, oavsett sin politiska form, och, naturligtvis oberoende av vem som ”startade” kriget.

Det är absurt att förväxla frågan om nationalstatens historiska funktion med frågan om en given regerings ”skuld”. Skulle någon vägra att rädda ett fullt beboeligt hus undan brand, bara därför att elden startade genom slarv eller genom ägarens onda uppsåt?

Men här är det *inte frågan om ett hus, byggt för att leva i, utan bara för att dö i*. Och för att göra det möjligt för folken att leva, måste nationalstatens struktur raseras till grunden.

13. En ”socialist”, som predikar nationellt försvar, är en småborgerlig reaktionär i den sönderfallande kapitalismens tjänst. Att inte binda sig till nationalstaten i krigstid, att inte följa krigets karta, men klasskampens, är bara möjligt för det parti som redan förklarat oförsonligt krig mot nationalstaten i fredstid. Endast genom att till fullo förstå den imperialistiska statens objektivt reaktionära roll, kan det proletära avantgardet bli oemotagligt för alla former av socialpatriotism. Detta betyder att en verklig brytning med det ”nationella försvarets” ideologi och politik endast är möjlig från den internationella proletära revolutionens ståndpunkt.

Den nationella frågan och imperialistiskt krig

14. Arbetarklassen är inte likgiltig inför sin *nation*. Tvärtom, det är just för att historien sätter nationens öde i dess händer som arbetarklassen vägrar överlåta kampen för nationell frihet och oberoende till imperialismen, som ”räddar” nationen bara för att omedelbart efteråt utsätta den för nya dödsfaror, till gagn för en obetydligt minoritet av utsugare.

15. Efter att ha använt nationen för sin utveckling, har kapitalismen inte i något enda hörn av världen till fullo lyckats lösa det nationella problemet. Gränserna i Versailles-Europa har skurits ut i nationernas levande kroppar. Idén om att åter stycka det kapitalistiska Europa, för att få statsgränserna att sammanfalla med nationsgränserna, är rena utopin.

Ingen regering kommer att ge upp en enda tum av sin mark med fredliga medel. Ett nytt krig skulle dela Europa på nytt i överensstämmelse med krigskartan, och inte efter nationernas gränser. Uppgiften att uppnå fullständig bestämmanderätt och ett fredligt samarbete mellan Europas alla folk kan bara lösas på basis av ett ekonomiskt enande av Europa, rensat från

borgerligt styre. Parollen om *Europas Förenade Socialistiska Stater*, är inte bara en paroll för Balkan och Donau-folkens räddning, utan också för de franska och tyska folken.

16. En speciell och viktig plats upptas av frågan om *koloniala och semi-koloniala länder i öster*, som ännu slåss för en oberoende nationalstat. Deras kamp är dubbelt progressiv: Genom att lösa de efterblivna folken från asiatism, sektionalism och utländskt slaveri, slår den kraftfulla slag mot de imperialistiska staterna. Men det måste på förhand klart förstås att de försenade revolutionerna i Asien och Afrika är oförmögna att öppna för en ny renässansepok för nationalstaten. Koloniernas befrielse kommer enbart att bli en gigantisk epok i den världs-socialistiska revolutionen, precis som den försenade demokratiska omvälvningen i Ryssland, som också var ett semikolonialt land – bara var introduktionen till den socialistiska revolutionen.

17. I *Sydamerika*, där den efterblivna och redan sönderfallande kapitalismen stöder de semi-feodala förhållandena, d v s halvt en slavexistens, skapar världsmotsättningarna en skärpt kamp mellan compradorklickarna, regelbundna omstörtningar inom staten, och utdragna väpnade konflikter mellan staterna. Den amerikanska borgarklassen som under sin historiska framväxt var kapabel att ena hela den norra halvan av den amerikanska kontinenten till en federation, använder nu hela sin makt, framsprungen ur detta, för att splittra, försvaga och förslava den södra halvan.

Syd- och Centralamerika kommer bara att kunna slita sig loss ur efterblivenheten och slaveriet genom att förena alla sina stater till en mäktig federation. Men det är inte den efterblivna sydamerikanska borgarklassen, en van och genomkorruperad agent åt den utländska imperialismen, som kommer att kallas att fullgöra denna uppgift, utan det unga sydamerikanska proletariatet, de förtryckta massornas givna ledare.

Parollen i kampen mot världsimperialismens våld och intriger, och mot de inhemska compradorklickarnas blodiga arbete är därför: *Syd- och Centralamerikas Förenade Sovjetstater*.

Det nationella problemet är överallt sammanlänkade med det sociala. Endast världsproletariatets maktövertagande kan försäkra en verklig och varaktig frihet i utveckling för *alla* nationer på vår planet.

Försvaret av demokratin

18. Bluffen om det nationella försvaret döljs närhelst det är möjligt med den ytterligare bluffen om *demokratins försvar*.

Om t o m nu, i den imperialistiska epoken, marxister inte identifierar demokrati med fascism, och är beredda att i vilken stund som helst slå tillbaka fascismens övergrepp på demokratin, måste då inte proletariatet i krigstid stödja de demokratiska regeringarna mot de fascistiska? Uppenbar spetsfundighet! Vi försvarar demokratin mot fascismen med hjälp av proletariatets organisationer och metoder. I motsats till socialdemokratin överlåter vi inte detta försvar åt den borgerliga staten (*Staat, grief zu/ Stat, ingrip!*). Och om vi förblir i oförsonlig opposition till den mest ”demokratiska” regering i fredstid, hur kan vi då ta på oss så mycket som en skugga av ansvar gentemot den i krigstid, när alla kapitalismens skändligheter och brott tar sig de mest brutala och blodiga former.

19. Ett modernt krig mellan stormakterna innebär inte en konflikt mellan demokrati och fascism utan en kamp mellan två imperialismen för att åter dela upp världen.

Dessutom kommer kriget oundvikligen att anta en internationell karaktär, och i båda lägren kommer att finnas fascistiska (semi-fascistiska, bonapartistiska etc) såväl som ”demokratiska” stater. Den franska imperialismens republikanska form hindrade den inte från att i fredstid basera sig på borgerliga militärdiktaturer i Polen, Jugoslavien och Rumänien, precis som den inte kommer att hindra den från att, om det blir nödvändigt, återupprätta den österrikisk-ungerska monarkin som en barriär mot enandet av Österrike och Tyskland. Slutligen kommer, i själva Frankrike, den redan tillräckligt försvagade parlamentariska demokratin att bli ett av krigets första offer, om den inte faller redan före dess start.

20. Borgarklassen i ett antal länder har redan visat, och fortsätter att visa hur de, i fall av inre fara, utan någon större ansträngning ändrar sitt styrelseskick till ett auktoritärt, diktatoriskt, bonapartistiskt eller fascistiskt system. Den kommer att genomföra den förändringen snabbare och mer bestämt i krigstid, när både inre och yttre faror kommer att hota dess grundläggande klassintressen med tiofaldig styrka. Ett arbetarpartis stöd till ”sin” nationella imperialism för ett bräckligt demokratiskt skal betyder *förnekandet av en självständig politik och en chauvinistisk demoralisering av arbetarna*. Och det betyder i sin tur förstörelsen av den enda faktor som kan rädda mänskligheten från undergång.

21. ”Kampen för demokrati” i krigstid innebär framförallt kampen för bevarandet av arbetarnas press och arbetarnas organisationer mot otyglad militär censur och militärmakt. På basis av dessa uppgifter kommer det revolutionära avantgardet att söka en enhetsfront med andra av arbetarklassens organisationer – *mot sin egen ”demokratiska” regering* – men i inget fall enhet med sin egen regering mot det fientliga landet.

22. Ett imperialistisk krig står över frågan om det kapitalistiska styrets ' statsform. Det ställer varje nationell bourgeoisin inför frågan om den nationella kapitalismens öde, och bourgeoisin i alla länder inför frågan om kapitalismens öde i allmänhet. Följaktligen måste också proletariatet ställa frågan: *Kapitalism eller socialism*, det ena imperialistiska lägrets seger eller den proletära revolutionen.

Försvaret av små och neutrala stater

23. Idén om nationellt försvar, speciellt när den sammanfaller med iden om demokratins försvar, kan mycket lätt vilseleda arbetarna i små och neutrala länder (Schweiz, Belgien, skandinaviska länder...) som genom att de är oförmögna att genomföra en självständig erövringspolitik, ger försvaret av sina nationella gränser karaktären av obestriddlig och absolut dogm. Men just genom Belgiens exempel ser vi hur naturligt formell neutralitet ersätts med ett system av imperialistiska pakter, och hur krig till ”nationens försvar” leder till en fred med annekteringar.

Krigets karaktär bestäms inte av dess inledande episoder, tagen för sig själv (”kränkning av neutraliteten”, ”fientlig invasion” etc), utan utifrån krigets huvudsakliga drivkrafter, av dess hela utveckling och av de konsekvenser som det slutligen leder till.

24. Det är lätt att förstå att den schweiziska borgarklassen inte kommer att starta kriget själv. I denna mening har den formellt mer rätt än någon annan borgarklass att tala om sin *defensiva hållning*. Men från det ögonblick Schweiz själv, av händelsernas gång, finner sig indraget i kriget, kommer man träda in i världsmakternas krig, eftersträvande samma imperialistiska målsättningar. Om neutraliteten skulle bli kränkt, kommer den schweiziska borgarklassen att ena sig med den starkare av de två attackerande sidorna, utan att fästa något avseende vid vilken av dem som bär det största ansvaret för kränkandet av neutraliteten, och i vilket läger den största ”demokratin” finns. Följaktligen lämnade inte Belgien, tsarismens allierade, på

något sätt det allierade lägret, när det fann det fördelaktigt att under förra kriget kränka Greklands neutralitet.

Bara en hopplös tråkig borgare från någon gudsförgäten schweizisk by (som Robert Grimm) kan på allvar tro att det världskrig, i vilket han just blivit indragen, utkämpas för att försvara det schweiziska oberoendet. Precis som det förra kriget svepte iväg Belgiens självständighet, kommer det nya kriget inte lämna några spår av det schweiziska oberoendet efter sig. Huruvida Schweiz efter kriget kommer att bevara sitt väsen som stat, fastän utan oberoende, eller om det kommer bli delat mellan Tyskland, Frankrike och Italien, beror på en rad faktorer i Europa och världen, bland vilka det "nationella försvaret" av Schweiz intar en obetydlig plats.

Vi ser därför att det neutrala, demokratiska Schweiz, en stat som inte förfogar över några kolonier, och där idén om det nationella försvaret framträder för oss i sin renaste form, inte är undantaget från imperialismens lagar. På borgarnas krav: "Slut upp i nationens försvar", måste proletariatet svara med en klassförsvarspolitik, för att sedan gå över i en revolutionär framryckning.

Den andra Internationalen och kriget

25. Det *nationella försvarets* budord kommer från dogmen att den nationella solidariteten mellan klasserna står över klasskampen.

I verkligheten erkänner dock ingen härskande klass någonsin fosterlandsförsvaret som sådant, d v s under alla förhållanden, utan döljer istället bakom denna formulering sin egen privilegierade position i fosterlandet. De förtryckta klasserna som inte är medvetna om sina egna intressen, och som är vana att offra sig, accepterar parollen om "fosterlandsförsvaret" för vad det synes vara; en absolut plikt som står ovanför klasserna. Andra Internationalens grundläggande historiska brott består i dess underhållande och stärkande av *de förtrycktas slaviska vanor och traditioner*, i neutraliserandet av deras revolutionära indignation, och förfalskandet av deras klassmedvetenhet med hjälp av patriotiska idéer.

Om det europeiska proletariatet inte störtar borgarklassen i slutet av det stora kriget, om mänskligheten vrider sig i krisens döds kamp, om ett nytt krig hotar att förvandla städer och byar till ruiner – vilar huvudansvaret för detta på den Andra Internationalen.

26. Socialpatriotismens politik ställde massorna *hjälplösa inför fascismen*. Om det är nödvändigt att i krigstid tillbakavisa klasskampen för de nationella intressenas skull, måste det också vara nödvändigt att förneka "marxismen" i den epok av stora ekonomiska kriser som hotar "nationen" lika mycket som krig. I april 1915 uttömde Rosa Luxemburg denna fråga med följande ord: " – Antingen är klasskampen den proletära tillvarons nödvändiga lag, också under krig... eller så är *klasskampen ett brott mot de nationella intressena och fosterlandets säkerhet* också i fredstid om "nationella intressen" och "fosterlandets säkerhet" har av fascismen förvandlats till kedjor och bojor för proletariatet.

27. *Den tyska socialdemokratin* stödde Hitlers utrikespolitik ända tills dess han drev ut dem ur parlamentet. Demokratins slutgiltiga ersättande med fascism avslöjade att socialdemokratin bara förblir patrioter så länge som den politiska regimen garanterar den dess vinster och privilegier. De tidigare hohenzollerska patrioterna, som nu finner sig själva i emigration, gör en helomvändning och är beredda att välkomna ett förebyggande krig av den franska borgarklassen mot Hitler.

Utan några svårigheter gav den Andra Internationalen amnesti åt Wels och Co, vilka i morgon kan bli återomvända till ivriga patrioter om bara den tyska borgarklassen skulle vinka dem tillbaka med ett litet finger.

28. *De franska, belgiska och andra socialisterna* svarade på de tyska händelserna med en öppen allians med sin egen borgarklass på frågan om ”nationellt försvar”. Medan det officiella Frankrike förde ett ”litet obetydligt”, men exempellöst avskyvärt krig mot Marocko¹, diskuterade den franska socialdemokratin och de reformistiska fackföreningarna på sina kongresser krigets omänsklighet i *allmänhet*, därmed huvudsakligen tänkande på kriget för hämnd för Tysklands del.

Partier som stöder de koloniala plundringarnas grymheter, där det endast är frågan om nya profiter, kommer med slutna ögon att stödja vilken nationell regering som helst i ett stort krig, där själva den borgerliga republikens öde står på spel.

29. Den socialdemokratiska politikens oförenlighet med proletariats historiska intressen är ojämförligt djupare och skarpare nu än i det imperialistiska krigets gryning. Kampen mot massornas patriotiska fördomar betyder, framför allt, en oförsonlig *kamp mot den Andra Internationalen*, som organisation, som parti, som program, som fana.

Centrismen och kriget

30. Det första imperialistiska kriget upplöste fullständigt den Andra Internationalen som ett *revolutionärt parti*, och skapade därmed nödvändigheten och möjligheten för skapandet av den Tredje Internationalen. Men den republikanska ”revolutionen” i Tyskland och Österrike-Ungern, utvidgningen av rösträtten i ett antal länder, eftergifter av den skrämde europeiska borgarklassen på den sociala lagstiftningens område under de första åren efter kriget – allt detta, tillsammans med den förödande politiken av leninismens epigoner, gav den Andra Internationalen en betydande respit, inte längre som revolutionär, utan som ett konservativt-liberalt arbetarparti med fredliga reformer på programmet. Emellertid kom mycket snart, i och med de sista världskrisernas uppkommande, alla möjligheter till reformer att slutligen vara uttömda. Borgarklassen övergick till motattack. Socialdemokratin gav förrädiskt upp den ena erövringen efter den andra. Alla former av reformism – parlamentarisk facklig, kommunal, kooperativ ”socialism” – har genomlidit ohjälpliga bankrutter och katastrofer under senare år. Som ett resultat av detta finner förberedelserna för ett nytt krig den Andra Internationalen med bruten ryggrad. De socialdemokratiska partierna undergår en intensiv blekningsprocess. Den konsekventa reformismen tar sig ny form, den tystas ner eller splittras sönder. Dess plats intas av *olika slags centrism*, antingen i form av otaliga fraktioner inom de gamla partierna, eller som självständiga organisationer.

31. På frågan om fosterlandsförsvaret tar *maskerade reformister och högercentrister* (Leon Blum, Hendrik de Man, Robert Grimm, Martin Tranmael, Otto Bauer och andra), i allt högre grad sin tillflykt till diplomatiska, förvirrade, villkorliga formuleringar, beräknade att på samma gång pacificera borgarklassen och lura arbetarna. De för fram ekonomiska ”planer” eller serier av sociala krav, och lovar att försvara fosterlandet mot utländsk ”fascism”, i samma utsträckning som den nationella bourgeoisie stöder deras program. Syftet med att ställa frågan på det sättet är att skyla över frågan om statens klasskaraktär, undvika maktövertagandets problem, och under den ”socialistiska” planens täckmantel dra fram försvaret av det kapitalistiska fosterlandet.

---

¹ 1933 och -34 rapporterade den franska imperialismen regelbundet om användandet av flygplan, tanks, kavalleri, och infanteri för att slå ned rebeller i Nordafrika, speciellt berberna i Marocko. När de proklamerade seger över rebellerna i mars 1934, hävdade de att omkring 150 000 morer hade givit upp sina vapen.

32. *Vänstercentristerna*, som i sin tur, kännetecknas av ett stort antal strömningar (SAP i Tyskland, OSP i Holland, ILP i England, Zyromsky och Marceau Pivertgrupperna² i Frankrike och andra), kommer i ord fram till ett avståndstagande från fosterlandsförsvaret. Men de drar inte de rätta politiska slutsatserna utifrån detta enkla avståndstagande. Den största delen av deras internationalism, om inte nio tiondelar av den, är av platonisk karaktär. De fruktar att bryta sig loss från högercentristerna; i namn av kampen mot "sektismen", för de en kamp mot marxismen, vägrar att kämpa för en revolutionär International och kvarstannar i den Andra Internationalen, i vars ledning kungens trogne tjänare Vandervelde står.

I vissa stunder kännetecknar den massornas dragning åt vänster, men i den slutliga analysen sätter centrismen upp ett hinder för den revolutionära omgrupperingen inom proletariatet, och följaktligen också för kampen mot kriget.

33. I grund och botten betyder centrismen klenmodighet och vacklan. Men krigets problem är minst av allt till fördel för vacklandets *politik*. För massorna är centrismen alltid endast en kort övergångsfas. Den växande krigsfaran kommer att skapa ännu skarpare motsättningar inom de centristiska grupperingar som nu dominerar arbetarrörelsen. Det proletära avantgardet kommer att bli bättre beväpnat för kampen mot kriget, ju snabbare och mer fullständigt det befriar sig från centrismens väv. En nödvändig förutsättning för detta arbete är att ställa alla frågor som är förbundna med kriget på ett klart och oförsonligt sätt.

Sovjetdiplomatin och den internationella revolutionen

34. Efter maktövertagandet intar proletariatet självt "fosterlandsförsvarets" ståndpunkt. Men denna formulering antar därmed ett helt nytt historiskt innehåll. Den isolerade arbetarstaten är inte ett självständigt väsen, utan endast *världsrevolutionens övningsfält*. När proletariatet försvarar Sovjetunionen, försvarar det inte nationella gränser, utan en socialistisk diktatur, som tillfälligt är omringad av nationsgränser. Bara en djup förståelse för det faktum att den proletära revolutionen inte kan nå slutgiltig seger inom nationens ramar; att alla den socialistiska uppbyggnadens framsteg i Sovjetunionen är dömda att misslyckas utan proletariatets seger i de ledande länderna; att det inte finns någon möjlighet till räddning för något land annat än genom den internationella revolutionen; att det socialistiska samhället enbart kan byggas på basis av internationellt samarbete; endast denna i själ och hjärta starka övertygelse kan skapa en säker grund för en revolutionär arbetarpolitik kristid.

35. Sovjets utrikespolitik, som härrör från teorin om socialism i ett land, d v s ett faktiskt ignorera av den internationella revolutionens problem, grundar sig på två idéer: *allmän nedrustning* och ömsesidig *icke-aggression*. Att den sovjetiska regeringen i sitt sökande efter diplomatiska garantier har tagit sin tillflykt till ett rent formalistiskt sätt att ställa krigets och fredens problem, är en följd av de villkor som den kapitalistiska inringningen ställer. Men detta sätt att anpassa sig till fienden, som påtvingats den av den internationella revolutionens svaghet, och till stor del beroende på sovjetregeringens tidigare misstag, får på intet sätt utvecklas till ett allmänt system. Men sovjetdiplomatin tal och handlingar, som långt överskridit de oundvikliga, tillåtna och praktiska kompromissernas gräns, har lagts fram som den

---

² Jean Zyromsky (1890-), bildare av Bataille Socialisttendensen i franska Socialistpartiet, var en partifunktionär med pro-stalinistiska dragningar. En förespråkare för "organisk enhet" (SP-KP) i mitten av 30-talet. Han gick in i KP efter 2:a världskriget.

Marceau Pivert (1895-1958) tillhörde BS-gruppen i franska SP. 1935 organiserade han tendensen Gauche Révolutionnaire, när BS dog ut. Han tjänade som medhjälpare till Leon Blum, när Blum blev Folkfrontens president 1936. Han lämnade SP och bildade Arbetarnas och böndernas Socialistiska Parti (PSOP) 1938. Efter 2:a världskriget återvände han till SP.

heliga och okränkbara grunden för Tredje Internationalens politik, och blivit en källa till de mest uppenbara pacifistiska illusioner och socialpatriotiska misstag.

36. *Nedrustning* är inte ett medel mot kriget, eftersom – som den tyska erfarenheten själv visar – tillfällig nedrustning bara är ett steg på vägen till ny upprustning. Möjligheten av en ny och snabb upprustning är inneboende i den moderna tekniken. ”Allmän” nedrustning, även om den skulle bli iscensatt, skulle enbart betyda ett stärkande av de mäktiga industristaternas militära överlägsenhet. ”50-procentig nedrustning” är inte vägen till fullständig nedrustning, utan till den absoluta 100-procentiga upprustningen. Att presentera nedrustningen som ”det enda sättet att förhindra krig”, är att missleda arbetarna för en gemensam front med småborgerliga pacifister.

37. Vi kan inte för ett ögonblick ifrågasätta sovjetregeringens rätt att med högsta precision definiera begreppet *aggression* i en given överenskommelse med imperialisterna. Men att försöka omvandla denna villkorliga legalistiska formel till de internationella förbindelsernas ledstjärna, är att ersätta revolutionära kriterier med konservativa, och att reducera proletariats politik till ett försvar av de redan existerande erövringarna, och de med våld uppdagna gränserna.

38. Vi är inte pacifister. Vi ser ett revolutionärt krig lika mycket som ett medel för proletär politik som ett uppror.

Vår attityd till krig bestäms inte av den legalistiska formeln ”aggression”, utan av vilken klass som för kriget, och för vilka mål. I konflikten mellan staterna, precis som i klasskampen, är ”försvar” och ”aggression” frågor av enbart praktisk betydelse, och inte en juridisk eller etisk norm. Det tomma begreppet aggression skapar basen för ett stöd åt herrarna Leon Blums, Vanderveldes och andras politik, vilka tack vare Versailles har fått möjligheten att försvara imperialistiska rov under täckmantel av fredens försvar.

39. Stalins berömda formulering: ”Vi vill inte ha en tum av främmande mark, och inte ge upp en tum av vår egen”, representerar ett konservativt program för bevarandet av status quo, som står i radikal motsättning till den proletära revolutionens aggressiva natur. *Ideologin om socialism i ett land* leder oundvikligen till en fördunkling av nationalstatens reaktionära roll, till försoning med den, till att idealisera den, till att minska vikten av den proletära internationalismen.

40. Tredje Internationalens ledare rättfärdigar sovjetdiplomatins politik med att arbetarstaten måste *utnyttja motsättningarna i det imperialistiska lägret*. Detta uttalande, som i sig är odiskutabelt, måste emellertid konkretiseras.

Varje klass' utrikespolitik är fortsättningen och utvecklingen av dess inrikes politik. Om proletariatet vid makten måste skönja och utnyttja motsättningarna i sina yttre fienders läger, måste proletariatet som fortfarande kämpar för makten veta hur det skall skönja och utnyttja motsättningarna hos dess inre fiender. Det faktum, att Tredje Internationalen visade sig helt och hållet oförmögen att förstå och utnyttja motsättningarna mellan den reformistiska demokratin och fascismen, ledde direkt till proletariatets största nederlag, och ställde Internationalen ansikte mot ansikte med faran för ett nytt krig.

Å andra sidan måste motsättningarna mellan de imperialistiska regeringarna inte utnyttjas på något annat sätt än ur den internationella revolutionens synvinkel. Försvaret av Sovjetunionen är förståeligt endast om det internationella proletära avantgardet är oberoende från sovjetdiplomatins politik, om det finns full frihet att uppvisa dess nationalistiska konservativa metoder, som är riktade mot den internationella revolutionens intressen och därmed också mot Sovjetunionens intressen.

Sovjetunionen och imperialistiska sammanslutningar

41. Sovjetregeringen befinner sig nu i en process, i färd med att ändra sin linje, i förhållande till *Nationernas Förbund*. Den tredje Internationalen upprepar, som vanligt, slaviskt sovjet-diplomatins ord och gester. Alla sorters "ultravänsterister" drar fördel av denna vändning för att återigen placera Sovjetunionen bland de borgerliga staterna. Socialdemokratin, beroende på sina särskilda nationella hänsynstaganden, förklarar Sovjetunionens "återförening" med Nationernas Förbund som ett bevis på Moskvas borgerliga och nationalistiska politik, eller å andra sidan, som återupprättandet av Nationernas Förbund och i allmänhet, hela pacifismens ideologi. Inte heller i denna fråga har den marxistiska ståndpunkten något gemensamt med någon av dessa småborgerliga förklaringar.

Vår principiella inställning till Nationernas Förbund skiljer sig inte från vår inställning till var och en av de, individuella imperialistiska staterna, vare sig de är medlemmar i Nationernas Förbund eller ej. Sovjetstatens manövrerande mellan de rivaliserande imperialistiska grupperingarna förutsätter ett manövrerande gentemot Nationernas Förbund likaså.

Så länge Japan och Tyskland var medlemmar i Nationernas Förbund, hotade det senare att bli en arena för överenskommelser mellan de viktigaste imperialistiska rövarna, på Sovjetunionens bekostnad. Sedan Japan och Tyskland, Sovjetunionens mest omedelbara och huvudsakliga fiender, lämnat Nationernas Förbund, förändrade det sig delvis till ett block mellan Frankrikes allierade och vasaller, delvis till en arena för kampen mellan Frankrike, England och Italien.

Den ena eller den andra sammanslutningen med Nationernas Förbund kan tvingas på Sovjetstaten, som kryssar mellan imperialistiska läger som i grunden är lika fientligt inställda till den.

42. Arbetaravantgardet måste skaffa sig en fullständig realistisk uppskattning av den existerande situationen, och samtidigt i förgrunden ställa följande överväganden:

a) Nödvändigheten för Sovjetunionen att, drygt sexton år efter revolutionen, söka en uppgörelse med Förbundet, och att dölja denna uppgörelse med abstrakta pacifistiska formuleringar, är resultatet av den internationella arbetarrevolutionens, och därmed också Sovjetunionens, internationella positioners, extrema försvagning.

b) Sovjet-diplomatins abstrakta pacifistiska formuleringar och dess komplimanger till Nationernas Förbund, har ingenting gemensamt med det internationella proletära partiets politik, vilket vägrar att ta något som helst ansvar för dem, utan avslöjar tvärtom deras ihållighet och hyckleri, för att bättre kunna mobilisera proletariatet på basis av en klar förståelse av de verkliga krafterna och motsättningarna.

43. I den nuvarande situationen kan en *allians mellan Sovjetunionen och en imperialistisk stat*, eller med en imperialistisk sammanslutning mot en annan i tillfälle av krig, inte betraktas som utesluten. Under omständigheternas tryck kan en temporär allians av detta slag bli en tvingande nödvändighet, utan att genom det upphöra att vara av största fara för både Sovjetunionen och världsrevolutionen.

Det internationella proletariatet kommer inte att upphöra att försvara Sovjetunionen, även om den senare skulle finna sig själv tvingad till en militär allians med några imperialister mot några andra. Men i detta fall, även mer än i andra, måste det internationella proletariatet vakta på sitt totala politiska oberoende gentemot sovjetdiplomatins, och därmed också gentemot den Tredje Internationalens byråkrati.

44. Det internationella proletariatet, som förblir den bestämda och hängivna försvararen av arbetarstaten i kampen mot imperialismen, kommer emellertid inte att bli en allierad till Sovjetunionens imperialistiska allierade. Proletariatet i ett kapitalistiskt land som finner sig självt i en allians med Sovjetunionen, måste helt och fullt behålla sin *fientliga och oppositionella hållning gentemot sitt eget lands imperialistiska regering*. I denna mening kommer dess politik inte att skilja sig från proletariatets i ett land som slåss mot Sovjetunionen. Men i det praktiska handlandets natur kan betydande skillnader uppstå, beroende på den konkreta krigssituationen. Till exempel skulle det vara absurt och kriminellt för det amerikanska proletariatet att i fall av krig mellan Sovjetunionen och Japan sabotera ammunitionstransporter från Amerika till Sovjetunionen. Men proletariatet i ett land som slåss mot Sovjetunionen, skulle absolut vara tvingade att ta till aktioner av denna sort – strejker, sabotage m m.

45. Oförsonlig proletär opposition mot Sovjetunionens imperialistiska allierade måste utvecklas, å ena sidan på basis av en internationell klasspolitik, å andra sidan på grundval av den givna regeringens imperialistiska målsättningar, den förrädiska karaktären av denna ”allians”, dess spekulationer i en kapitalistisk omvälvning i Sovjetunionen, etc. Ett proletärt partis politik i ett ”allierat”, såväl som i ett fientligt kapitalistiskt land inriktas på ett revolutionärt störtande av borgarklassen, och på maktövertagandet. Bara på detta sätt kan en *verklig allians* med Sovjetunionen skapas, och världens första arbetarstat räddas från katastrof.

46. Inom Sovjetunionen kommer ett krig mot imperialistisk intervention otvivelaktigt att framkalla ett verkligt utbrott av genuin, entusiastisk kampanda. Alla motsättningar och antagonismer kommer att synas överkomna, eller åtminstone skjutna i bakgrunden. Den unga generationen arbetare och bönder som uppkom ur revolutionen, kommer att visa en kolossal dynamisk kraft på slagfältet. Den centraliserade industrin kommer, trots sina brister och misslyckanden, att visa en stor överlägsenhet i att tillfredsställa krigets behov.

Den sovjetiska regeringen har otvivelaktigt skapat stora förråd av mat, tillräckliga för den första krigstiden. De imperialistiska staternas generalstaber inser naturligtvis klart att de i *Röda Armén kommer att möta en mäktig motståndare*, med vilken kampen kommer att kräva lång tid och en enorm kraftansträngning.

47. Men just krigets utdragna karaktär kommer oundvikligen att avslöja den sovjetiska övergångsekonomin motsättningar, med dess byråkratiska planering. De nya gigantiska företagen kan i många fall visa sig vara dött kapital. Under inflytande av regeringens akuta behov av förråd av livsförnödenheter kommer de individualistiska tendenserna i bondeekonomin att stärkas betydligt, och de centrifugala krafterna inom *kolchoserna* kommer för varje krigsmånad att öka. Den okontrollerade byråkratins styre kommer att förvandlas till en krigsdiktatur. Frånvaron av ett levande parti, som en politisk kontrollant och regulator, kommer att leda till en extrem ackumulering och skärpning av motsättningarna. I krigets upphettade atmosfär kan man vänta sig skarpa vändningar mot individualistiska principer inom det agrikulturella området, och i den hantverksmässiga industrin mot att locka till sig främmande och ”allierat” kapital, brytningar i monopolet över utrikeshandeln, försvagande av regeringskontrollen över trusterna, skärpning av konkurrensen mellan trusterna, deras konflikter med arbetarna osv. På det politiska planet kan dessa processer betyda bonapartismens fullbordande, och därmed den motsvarande förändringen i ägandeförhållandena.

Med andra ord: de inre sociala motsättningarna inom Sovjetunionen, inte bara kan utan måste, i händelse av ett utdraget krig som följs av *världsproletariatets passivitet*, leda till, en borgerlig bonapartistisk kontrarevolution.

48. De politiska slutsatser som följer av detta är självklara:

- a) Endast den proletära revolutionen i väst kan rädda Sovjetunionen som en arbetarstat i händelse av ett utdraget krig;
- b) Förberedandet av en proletär revolution i "vänliga, allierade" såväl som i fientliga länder är endast tänkbar i förening med det världsproletära avantgardets totala oberoende gentemot sovjetbyråkratin.
- c) Det ovillkorliga stödet till Sovjetunionen mot de imperialistiska arméerna måste gå hand i hand med den revolutionärt marxistiska kritiken av kriget och den sovjetiska regeringens diplomatiska politik, och med skapandet av ett verkligt revolutionärt, bolsjevik-leninistiskt parti i Sovjetunionen.

Tredje Internationalen och kriget

49. Efter att ha övergivit en principiell ståndpunkt på frågan om krig vacklar Tredje Internationalen mellan *defaitism och socialpatriotism*. I Tyskland förvandlades kampen mot fascismen till en konkurrens om marknaden på nationalistisk grund. Slagordet om "nationell frigörelse", framfört sida vid sida med slagordet om "social frigörelse", förvränger stort det revolutionära perspektivet, och lämnar överhuvudtaget ingen plats för defaitism. På frågan om Saar började kommunistpartiet med en krypande underkastelse för nationalsocialismens ideologi, och vände sig från den enbart genom inre splittringar.

Vilken paroll kommer den tyska sektionen av Tredje Internationalen att resa i krigstid; "försvaret av Hitler är det minst onda"? Men om parollen om nationell frigörelse var korrekt under "fascisterna" Müller och Brüning, hur kunde den förlora sin effektivitet under Hitler? Eller är nationalistiska paroller bra enbart i tider av fred, och inte i krig? I sanning gjorde leninismens epigoner *allt* för att förvilliga sig själva och arbetarklassen till det bittra slutet.

50. *Tredje Internationalens impotenta revolutionära fraser* är ett direkt resultat av dess fatala politik. Efter den tyska katastrofen avslöjades de så kallade kommunistpartiernas politiska obetydlighet i alla länder där de utsattes för någon som helst prövning. Den franska sektionen, som till och med visade sig totalt oförmögen att resa några få tiotusentals arbetare mot det koloniala röveriet i Afrika, kommer otvivelaktigt att visa än mer av sin bankrutt i den så kallade nationella farans stund.

51. Kampen mot kriget, otänkbar utan den revolutionära mobiliseringen av de stora arbetande massorna i städerna och byarna, kräver samtidigt direkt påverkan på *armén och flottan* å ena sidan och på *transportväsendet* å den andra. Men det är omöjligt att påverka soldater utan att påverka arbetar- och bondeungdomen. Inflytandet i transportväsendet förutsätter ett starkt fotfäste i fackföreningarna. Istället har Tredje Internationalen med hjälp av Profintern (den röda fackföreningsinternationalen) förlorat alla positioner i fackföreningsrörelsen och avskurit sig från alla förbindelser med den arbetande ungdomen. Att under dessa förhållanden tala om en kamp mot kriget, är som att blåsa såpbubblor. Det får inte finnas något rum för illusioner: i fall av en imperialistisk attack mot Sovjetunionen kommer den Tredje Internationalen att visa sig som ett komplett ingenting.

"Revolutionär" pacifism och krig

52. Som en oberoende strömning, utgår den småborgerliga "vänsterpacifismen" från förutsättningen att det är omöjligt att säkra fred genom någon speciell metod, utanför arbetarklassens kamp, utanför den socialistiska revolutionen. Genom tal och artiklar inpräglar pacifisterna "aversion" mot kriget, stöder värnpliktsvägrare, förespråkar bojkott och generalstrejk (eller snarare myten om generalstrejk) mot kriget. De mer "revolutionära" pacifisterna

är inte främmande för att ibland tala om uppror mot kriget. Men ingen av dem har någon begrepp om det olösliga band som förenar upproret med klasskampen och ett revolutionärt partis politik. För dem är uppror enbart ett litterärt hot mot den härskande klassen, och inte en fråga om ett långt och enträget arbete.

Genom att utnyttja massornas förkärlek för fred, och avleda den från dess riktiga fåror, förvandlas de småborgerliga pacifisterna slutligen till omedvetna uppbackare av imperialismen. I fall av krig kommer den överväldigande majoriteten av de pacifistiska ”allierade” att finnas i borgarklassens läger, och de kommer att använda den auktoritet, med vilken den Tredje Internationalen har klätt dem, genom sitt jippo för det proletära avantgardets politiska förvirring.

53. *Amsterdamskongressen* mot krig, och *Pariskongressen* mot fascism, båda organiserade av Tredje Internationalen, är klassiska exempel på ersättandet av revolutionär klasskamp med de uppseendeväckande demonstrationernas småborgerliga politik, pråliga parader, Potemkin-kulisser³. I morgon kommer de skråniga protesterna mot krig *i allmänhet* och de oförsonliga element som dras samman genom olika manipulationer att skingras åt alla håll, och inte lyfta ett finger mot det *speciella* kriget.

54. Ersättandet av den proletära enhetsfronten, det vill säga arbetarorganisationernas kampöverenskommelse, med ett block mellan den kommunistiska byråkratin och de småborgerliga pacifisterna – i vilket det för varje uppriktig men förvillad person finns dussintals karriärister, leder till fullständig *principlöshet i taktiska frågor*.

Barbusse-Münzenberg-kongresserna anser det vara deras speciella merit att de kombinerar alla typer av ”kamp” mot kriget: humanistiska protester, individuell värnpliktsvägran, upplysning av den ”allmänna opinionen”, och till och med uppror. Metoder, som i verkliga livet står i oförenlig motsättning och som i praktiken endast kan befinna sig i konflikt med varandra presenteras som element i en harmonisk helhet. De ryska Socialrevolutionärerna, som förespråkade en ”syntetisk taktik” i kampen mot tsarismen – allians med liberalerna, individuell terrorism, och masskamp – var en hederlig samling jämfört med Amsterdam-blocket. Men arbetarna måste komma ihåg att bolsjevismen skapades i kampen mot den populistiska eklektismen!

Småbourgeoisien och krig

55. Bönderna och stadsbefolkningens undre skikt, för vilka kriget inte är mindre förödande än för proletariatet, kan dras närmare proletariatet i kampen mot kriget. Endast på detta sätt kan i allmänhet kriget förhindras genom uppror. Men bönderna kommer i ännu mindre utsträckning än arbetarna att föras in på den revolutionära vägen genom abstraktioner, i förväg uppgjorda scheman eller rena befallningar. Leninismens epigoner, som genomförde en omvälvning i Komintern under åren 1923-24, under slagordet ”vänd ansiktet mot bönderna”, avslöjade en fullständig oförmåga att attrahera inte bara bönder, utan också jordbruksarbetare till kommunismens baner. *Krestinern* (böndernas international) avled i tystnad, utan ens ett begravningsstal. ”Erövrandet” av bönderna i olika länder, som så storslaget proklamerades, visade sig i vartenda fall vara kortlivad, om inte en fantasiprodukt. Just i frågan om bondepolitiken antog Tredje Internationalens bankrutt en speciellt tydlig karaktär, fastän den kom som en oundviklig konsekvens av brytningen mellan Komintern och proletariatet.

³ Gregorij Potemkin (1724-1791) utsågs av den ryska kejsarinnan Katarina den Stora att organisera ”det nya Ryssland”. Han restaurerade gamla hamnar, och byggde upp nya byar, men hans kritiker påstod att hans byar var kartongkulisser att bedra kejsarinnan med när hon reste runt i området.

Bönderna kommer att följa den revolutionära kampens väg endast genom att i praktiken övertyga sig om arbetarnas förmåga att leda denna kamp. Nyckeln till seger ligger därför i fabriker och verkstäderna. Det revolutionära proletariatet måste bli en verklig kraft innan bönderna och städernas småfolk kommer att sluta upp bakom det.

56. Städernas och landsbygdens småbourgeoisier är inte homogena. Proletariatet kan endast attrahera dess lägsta skikt; de fattigaste bönderna, halvproletärerna, de lägre tjänstemännen, tiggarna, de förtryckta och utspridda folket, som på grund av alla sina livsvillkor är oförmögna att genomföra oberoende kamp. Ovanför detta breda lager av småborgerskapet uppstår ledarna, som lutar åt medel- och storbourgeoisien och utvecklar politiska karriärer av demokratisk och pacifistisk, eller fascistisk typ. Samtidigt som de förblir i opposition, tillgriper dessa gentleman den mest ohämmade demagogi som det säkraste medlet att senare göra sig mer värdefulla för storbourgeoisien.

Tredje Internationals brott består i att ersätta kampen för ett revolutionärt inflytande över den riktiga småbourgeoisien, d v s över de *plebejiska massorna*, med teatraliska block med dess falska pacifistiska ledare. I stället för att diskreditera de senare, gör de dem starkare genom Oktoberrevolutionens prestige, och gör de undre förtryckta skikten av småborgerskapet till politiska offer för deras egna förrädiska ledare.

57. *Den revolutionära vägen till bönderna går genom arbetarklassen.* För att vinna förtroende på landsbygden är det nödvändigt att de avancerade arbetarna själva återfår förtroende för den proletära revolutionens baner. Detta kan bara uppnås genom en korrekt politik i allmänhet, och genom en korrekt politik mot kriget i synnerhet.

”Defaitism” och imperialistiskt krig

58. I de fall där det är fråga om konflikt mellan kapitalistiska länder vägrar proletariatet i vart och ett av dem kategoriskt att offra sina historiska intressen, vilka i den slutliga analysen sammanfaller med nationens och mänsklighetens intressen, för borgarklassens militära segers skull. Lenins formulering ”nederlag är det minst onda”, betyder inte att det egna landets nederlag är mindre dåligt jämfört med det fiendliga landets nederlag, utan att ett militärt nederlag som beror på den revolutionära rörelsens tillväxt är oändligt mycket bättre för proletariatet och hela folket, än en militär seger tack vare borgfred. Karl Liebknecht gav en oöverträffad formulering av en proletär politik i krigstid: ”Folkets huvudfiende finns i dess eget land”. Den segerrika proletära revolutionen kommer inte bara att rätta till alla olyckor som skapats av nederlaget, utan också skapa den slutgiltiga garantin mot framtida krig och nederlag. Denna dialektiska attityd gentemot kriget är den revolutionära skolningens viktigaste element, och därmed också det viktigaste elementet i kampen mot kriget.

59. *Omvandlingen av det imperialistiska kriget till ett inbördeskrig* är den allmänt strategiska uppgift under vilken hela det proletära partiets arbete under krigstid måste underordnas. Konsekvenserna av det fransk-preussiska kriget 1870-71, såväl som av den imperialistiska slakten 1914-18 (Pariskommunen, Februari- och Oktoberrevolutionerna i Ryssland, revolutionerna i Tyskland och Österrike-Ungern, uppror i ett antal krigförande länder), visar obestridligt att ett modernt krig mellan kapitalistiska nationer bär med sig ett krig mellan klasserna inom varje nation, och att ett revolutionärt partis uppgift består i att förbereda proletariatets seger i det senare kriget.

60. Erfarenheten från åren 1914-18 visar på andra sidan att *parollen om fred* inte på något sätt står i motsättning till den strategiska parollen om ”defaitism”; tvärtom utvecklar den en fantastisk revolutionär kraft, speciellt i händelse av ett utdraget krig. Parollen om fred har en pacifistisk, d v s lögnaktig, fördummande, försvagande effekt, endast när demokratiska och

andra politiker jonglerar med den; när prästerna stämmer upp böner om ett snabbt slut på slakten; ”när älskare av mänskligheten” – bland dem också socialpatrioter – tårdrypande vädjar till regeringarna om att skapa en snabb fred på ”rättvisans grund”. Men parollen om fred har ingenting gemensamt med pacifismen när den reses från arbetarstadsdelar och skyttegravar, och är sammanflätad med parollen om förbrödning med de fientliga soldaternas arméer, och när den förenar de förtryckta mot förtryckarna. Den revolutionära kampen för fred, som tar sig allt bredare och djärvare former, är det säkraste sättet att ”vända det imperialistiska kriget till ett inbördeskrig”.

Krig, fascism och proletariats beväpning

61. Krig kräver borgfred. Under de nuvarande förhållandena kan borgarklassen uppnå denna genom att upprätta *fascism*. Just därför har fascismen blivit krigets huvudsakliga politiska faktor.

Kampen mot kriget förutsätter en kamp mot fascismen. Alla sorters revolutionära program i kampen mot kriget, (”defaitism”, ”omvandlandet av det imperialistiska kriget till ett inbördeskrig”, etc) förvandlas till tomma ljud om det proletära avantgardet finner sig självt oförmöget att segerrikt slå tillbaka fascismen.

Att kräva de *fascistiska bandens avväpning* av den borgerliga staten, som stalinisterna gör, är att ta den tyska socialdemokratins och austro-marxismens väg. Just Wels och Otto Bauer ”krävde” av staten att den skulle avväpna nazisterna, och säkra den inre freden. ”Demokratiska” regeringar kan – det är sant – när det är till fördel för dem – avväpna individuella fascistiska grupper, men bara för att med så mycket häftigare medel avväpna arbetarklassen, och hindra den från att beväpna sig. Redan nästa dag kommer borgarstaten att ge fascisterna, ”avväpnade” så sent som igår, möjligheten att beväpna sig själva dubbelt upp, och att med dubbel styrka använda sina vapen mot det oavväpnade proletariats. Att vända sig till staten, d v s kapitalet, med kravet att avväpna fascisterna, betyder att så de värsta demokratiska illusioner, att söva proletariats vaksamhet, att demoralisera dess vilja.

62. Med utgångspunkt från faktumet om de väpnade fascistiska banden, består en korrekt revolutionär politik i skapandet av *beväpnade avdelningar av arbetare*, i självförsvarssyfte, och för att outtröttligt propagera för att arbetarna skall beväpna sig själva. Här ligger det centrala i hela den nuvarande politiska situationen. Socialdemokrater, även de som står längst till vänster, d v s de som är beredda att upprepa allmänna fraser om revolution och proletariats diktatur, undviker försiktigt frågan om arbetarnas beväpning, eller förklarar denna uppgift som ”fanatisk”, ”äventyrlig”, ”romantisk” etc. De föreslår istället (!) för arbetarnas beväpning propaganda bland soldaterna, vilken de i verkligheten aldrig för fram, och vilken de är oförmögna att föra fram. Tomma hänvisningar till arbetet inom armén är nödvändiga för opportunisterna, endast för att undvika frågan om arbetarnas beväpning.

63. *Kampen om armén* är otvivelaktigt den viktigaste delen i kampen om makten. Ett ihärdigt och självuppoffrande arbete är varje sant proletärt partis revolutionära plikt. Detta arbete kan endast utföras med försäkran om seger under förutsättning att partiet har en korrekt politik i allmänhet, och speciellt gentemot ungdomen. Partiets bondepolitik och systemet av övergångskrav i allmänhet, som berör de småborgerliga massornas grundläggande intressen, och som öppnar dem för ett perspektiv på räddning, har en enorm betydelse för arbetets framgång i armén i länder med en betydande • bondebefolkning.

64. Det skulle emellertid vara barnsligt att tro att hela armén kan vinnas över till proletariats sida, och där med göra revolutionen onödig, enbart genom propaganda. Armén är heterogen, och dess heterogena element är sammankedjade med disciplinens järnkätting. Propaganda kan

skapa revolutionära celler i armén och skapa en sympatisk attityd bland de mest progressiva soldaterna. Mer än så kan inte propaganda och agitation göra. Att lita på att armén försvarar arbetarnas organisationer på eget initiativ, och även garanterar att makten förs över i arbetarnas händer, är att ersätta historiens hårda lärdomar med sockrade illusioner. Arméns avgörande delar kan, i den revolutionära epoken, gå över på proletariatets sida, enbart i händelse av att proletariatet i handling visat en *villighet och förmåga att kämpa för makten till sista blodsdroppen*. En sådan kamp förutsätter av nödvändighet arbetarnas beväpning.

65. Borgarklassens uppgift består i att förhindra proletariatet från att vinna över armén. Fascismen löser inte utan framgång denna uppgift med hjälp av väpnade avdelningar. Den *omedelbara, brådskande* uppgiften för proletariatet är inte att överta makten, utan att försvara sina organisationer mot fascistiska band, bakom vilka finns den kapitalistiska staten. Den som påstår att arbetarna inte har möjlighet att beväpna sig, hävdar med detta att arbetarna står försvarslösa mot fascismen. Då finns det inget behov att tala om socialismen, om den proletära revolutionen, om kamp mot kriget. Då skulle det marxistiska programmet skrotas, och ett streck dras över marxismen.

66. Inte en enda revolutionär, utan bara en impotent pacifist, morgondagens kapitulant för fascismen och kriget, kan förbigå uppgiften att beväpna proletariatet. I sig själv är beväpningens uppgift, som historien visar, helt möjlig att genomföra. Om arbetarna verkligen förstår att detta är en fråga om liv och död, kommer de att skaffa sig vapen. Att förklara den politiska situationen för dem, att inte gömma undan eller bagatellisera någonting, och att spåra och fördriva varje tröstande lögn, är ett revolutionärt partis första plikt. Sannerligen; hur kan någon försvara sig mot dödsfienden utan att ha två knivar för varje fascistisk kniv, och två revolverar för varje revolver. Det finns inte och kan inte finnas något annat svar.

67. Varifrån skall vapnen fås? För det första, från fascisterna. *Fascisternas avväpning* är en skamlig paroll när den riktas till den borgerliga polisen. *Fascisternas avväpning* är en utomordentlig paroll när den riktas till revolutionära arbetare. Men fascistiska vapenlager är inte den enda källan. Proletariatet har hundratusentals kanaler för självförsvaret. Vi får inte glömma att det är just arbetarna, och endast de, som med sina egna händer tillverkar alla sorters vapen. Det enda som krävs för det proletära avantgardet är att klart förstå att vi inte kan komma undan frågan om självförsvaret. Ett revolutionärt parti måste självt ta på sig initiativet att beväpna kämpande arbetaravdelningar. Och för detta måste det rena sig från alla sorters skepticism, obeslutsamhet, och pacifistiskt resonerande på frågan om att beväpna arbetarna.

68. Parollen om en *arbetarmilis*, eller om självförsvarsavdelningar, har en revolutionär betydelse så länge det är frågan om en beväpnad milis; i annat fall kommer milisen att reduceras till en teatralisk gest, till en parad, och, följaktligen till självbedrägeri. Naturligtvis kommer beväpningen att bli primitiv i början. De första arbetaravdelningarna kommer varken att ha kanoner, tanks eller flygplan. Men den 6 februari i Paris, i hjärtat av ett mäktigt militaristiskt land, var det inte långt ifrån att band beväpnade med revolverar och rakblad på käppar, intog Bourbonpalatset, och därmed störtade regeringen. I morgon kan likartade band plundra proletära tidningars redaktioner eller fack föreningshögkvarter. Proletariatets styrka ligger i dess antal. Även de mest primitiva vapen kan skapa mirakel i händerna på massorna. Under gynnsamma omständigheter kan dessa öppna vägen till mer fullkomliga vapen.

69. Parollen om en *enhetsfront* förfaller till en centristisk fras om den inte under de nuvarande förhållandena kompletteras med propaganda, och praktiskt tillämpande av definitiva metoder i kampen mot fascismen.

Enhetsfronten är nödvändig, för det första för att skapa lokala försvarskommittéer. Försvarskommittéerna behövs för att bygga och ena arbetarmilisens avdelningar. Dessa avdelningar måste från första början söka efter, och finna vapen. Självförsvarsavdelningar är bara ett stadium i proletariats beväpning. I allmänhet finns inga andra vägar för revolutionen.

Revolutionär politik mot kriget

70. Den första förutsättningen för framgång är *skolningen av partikadrerna* i en korrekt förståelse för vad ett imperialistiskt krig innebär, och alla politiska processer som följer med det. Ve det parti som i denna brännande fråga inskränker sig till allmänna fraser och abstrakta paroller! De blodiga händelserna kommer att bryta ut över dess huvud, och krossa det.

Det är nödvändigt att bilda speciella studiecirkel för att studera erfarenheterna av kriget 1914-18 (imperialisternas ideologiska krigsförberedelser, de militära stabernas missledande av den allmänna opinionen genom den patriotiska pressen, rollen som motsatsen försvar-anfall spelar, isoleringen av de marxistiska elementen, etc.)

71. För ett revolutionärt parti är *krigsförklaringsmomentet* speciellt kritiskt. Den borgerliga och socialpatriotiska pressen, i allians med radion och filmen, kommer att pumpa ut strömmar av chauvinistiskt gift över de arbetande massorna. Inte ens det mest revolutionära och härdade parti kan som helhet motstå detta. Dagens genomgående historieförfälskning av bolsjevikpartiet duger inte att ge de avancerade arbetarna en realistisk förberedelse för prövningen, utan invagar dem i passiv vanmakt genom en påhittad idealistisk formel.

Trots fakta att det tsaristiska Ryssland inte ens i den vildaste fantasi kunde betraktas som en demokrati eller som kulturbärare, eller till sist som tillhörande den defensiva sidan, utfärdade den bolsjevikiska fraktionen i Duman tillsammans med den mensjevikiska fraktionen i början en socialpatriotisk deklARATION, utspädd med den skäraste pacifistiska internationalism. Den bolsjevikiska fraktionen intog snart en mer revolutionär position, men vid rättegången mot fraktionen avskilde sig alla de anklagade delegaterna och deras teoretiske ledare Kamenev, med undantag för Muranov, kategoriskt från Lenins defaitistiska teori. Partiets illegala arbete dog nästan helt ut i början. Endast gradvis började de revolutionära flygbladen, som samlade arbetare under internationalismens fana, men utan att föra fram defaitistiska paroller, att spridas.

Krigets två första år underminerade starkt massornas patriotism, och förde partiet åt vänster. Men Februarirevolutionen, som omvandlade Ryssland till en "demokrati", gav upphov till en ny mäktig våg av "revolutionär" patriotism. Den överväldigande majoriteten av bolsjevikpartiets ledare motstod den inte ens då. I mars 1917 gav Stalin och Kamenev partiets centrala organ en socialpatriotisk inriktning. På denna basis skedde ett närmande, och i flertalet av städerna till och med en sammanslagning, av de bolsjevikiska och mensjevikiska organisationerna. Protester från de orubbligaste revolutionärerna, framförallt i Petrograds avancerade distrikt, behövdes; Lenins ankomst till Ryssland och hans oförsonliga kamp mot socialpatriotismen behövdes för att sträcka upp partiets internationalistiska front. Så var fallet med det bästa, mest revolutionära och härdade partiet.

72. Studiet av bolsjevismens historiska erfarenheter, har ovärderligt skolande betydelse för de avancerade arbetarna; det visar dem det oerhörda trycket från den allmänna borgerliga opinionen som de måste motstå, och lär dem att inte förtvivla, att inte sticka bajonetten i skidan, att inte förlora modet trots en fullständig isolering i början av kriget.

Det är nödvändigt att inte mindre uppmärksamt studera den politiska sammansättningen inom proletariats i andra länder, både de som deltar i kriget, och de som förblir neutrala. Av

speciell betydelse är Rosa Luxemburgs och Karl Liebknechts erfarenheter i Tyskland, där händelserna antog en annan utveckling än i Ryssland, men i den slutliga analysen ledde till samma slutsats: att *det är nödvändigt att lära sig simma mot strömmen*.

73. Det är nödvändigt att noga följa det *patriotiska förberedandet av kanonmaten*, som nu försiggår; det diplomatiska fäktandet som har som mål att lägga ansvaret på den andra sidan; öppna och fördolda socialpatrioters formuleringar för att förbereda sig för en övergång från pacifism till militarism; de ”kommunistiska” ledarnas tomma slagord, vilka kommer bli lika förvillande som de tyska ”ledarnas” blev natten då Riksdagshuset brann.

74. Det är nödvändigt att noggrant samla de mest karakteristiska urklippen från officiella regerings- och oppositionsartiklar och tal och jämföra dem med det förra krigets erfarenheter; att i förväg kunna säga vilken riktning det fortsatta arbetet för att lura folket kommer att ta; att senare stärka dessa förutsägelser genom hopsamlandet av fakta; att lära det proletära avantgardet att *självständigt orientera sig i händelserna*, för att inte bli tagna på sängen.

75. Förstärkt agitation mot imperialismen och militarismen får inte utvecklas utifrån abstrakta formuleringar, utan från konkreta fakta som berör massorna.. Det är nödvändigt att mödosamt avslöja inte bara den öppna militärbudgeten, utan också *alla maskerade former av militarism*, utan att underlåta att protestera mot krigsmanövrer, militära beställningar, leveranser osv.

Genom välskolade arbetare är det nödvändigt att resa frågan om krigsfaran, och om kampen mot den i alla arbetarorganisationer utan undantag, samt i arbetarpressen, samt att kräva av ledarna klara och definitiva svar på frågan: vad skall göras?

76. För att vinna förtroende bland *ungdomar* är det nödvändigt att inte bara förklara kamp till slutet mot den moraliskt korrumperade socialdemokratin, och mot Tredje Internationalens tröga byråkratism, utan också att verkligen skapa en internationell organisation, som baserar sig på den unga generationens kritiska tänkande och revolutionära sinnelag.

Det är nödvändigt att resa ungdomen mot alla former av dess militarisering genom den borgerliga staten. Samtidigt måste den mobiliseras och militariseras i revolutionens intressen (försvarskommittéer mot fascismen, röda kämpande avdelningar, arbetarmilis, kampen för proletariats beväpning).

77. För att erövra revolutionära positioner i *fackföreningarna*, och andra av arbetarklassens massorganisationer, är det nödvändigt att skoningslöst bryta med byråkratisk ultimatism, att ta arbetarna för vad de är, och leda dem framåt från delmål till allmänna mål, från försvar till attack, från patriotiska fördomar till störtandet av den borgerliga staten.

Eftersom fackföreningarnas byråkratiska ledarskap i de flesta länder i grunden representerar en inofficiell del av den kapitalistiska polisen, måste en revolutionär veta hur man oförsonligt skall kämpa mot den, kombinera illegal aktivitet med legal, och kampmod med konspirativ försiktighet.

Endast genom dessa kombinerade metoder kan vi lyckas med att samla arbetarklassen, och i första hand ungdomen, till den revolutionära fanan, finna en väg till de kapitalistiska barackerna, och resa alla förtryckta.

78. Kampen mot kriget kan endast anta en genuin bred masskaraktär, om *arbetar- och bondekvinnorna* tar del i den. Socialdemokratin borgerliga förfall, liksom den Tredje Internationalens byråkratiska urartning, har utdelat det hårdaste slag mot de mest förtryckta och svagaste skikten av proletariatet, d v s först och främst mot de arbetande kvinnorna. Att uppväcka dem, att stärka deras självförtroende, att visa dem den rätta vägen, betyder att

mobilisera den revolutionära lidelsen hos mänsklighetens mest nedtrampade del mot imperialismen.

Antimilitaristiskt arbete bland kvinnorna måste särskilt säkerställa ersättandet av mobiliserade män med revolutionära arbetarkvinnor på vilka en stor del av parti- och fackföreningsarbete måste falla i händelse av krig.

79. Om proletariatet skulle finna det över sin förmåga att förhindra kriget genom revolution – och detta är det enda sättet att förhindra krig – kommer arbetarna, tillsammans med hela folket, att bli tvingade att *delta i armén och kriget*. Individualistiska och anarkistiska paroller om att vägra krigstjänst, passivt motstånd, desertering och sabotage, står i grundläggande motsättning till den proletära revolutionens metoder. Men precis som den avancerade arbetare känner sig som en kapitalets slav i fabriken och förbereder sig för sin befrielse, så kommer han också i armén att känna sig som en imperialismens slav. I dag tvingad att ge sina muskler, och till och med sitt liv, ger han inte upp sitt revolutionära medvetande. Han förblir kämpe, lär sig att använda vapen, förklarar även i skyttegravarna krigets klassinnebörd, samlar de missnöjda kring sig, sammanför dem till celler, sprider partiets idéer och paroller, iakttar noga förändringar i massornas stämningar, den patriotiska vågens stämningar, den patriotiska vågens avtagande, den växande indignationen, och kallar soldaterna till arbetarnas hjälp i den kritiska stunden.

Fjärde Internationalen och kriget

80. Kampen mot kriget förutsätter ett revolutionärt instrument för kampen, d v s ett *parti*. Idag finns inget sådant varken på nationell eller internationell nivå. Ett revolutionärt parti måste byggas på basis av det förgångnas alla erfarenheter, inklusive Andra och Tredje Internationalens erfarenheter. Förnekandet av den öppna och direkta kampen för den nya Internationalen betyder ett medvetet eller omedvetet stöd till de två existerande Internationalerna, av vilka en kommer att stödja kriget aktivt, och den andra endast kommer vara kapabel att desorganisera och försvaga det proletära avantgardet.

81. Det är sant att inte så få ärliga revolutionära arbetare förblir i de så kallade Kommunistpartiernas led. Den envishet med vilken de håller fast vid Tredje Internationalen kan, i många fall, förklaras av en missriktad revolutionär hängivenhet. De kan inte dras till den nya Internationalens fanor genom eftergifter, inte heller genom en anpassning till de fördomar som de har, utan tvärtom genom ett systematiskt avslöjande av *stalinismens* (den byråkratiska centrismens), ödesdigra internationella roll. Därmed måste krigets frågor ställas med särskild klarhet och oförsonlighet.

82. På samma gång är det nödvändigt att uppmärksamt följa den inre striden i det reformistiska lägret, och i tid attrahera de *vänstersocialistiska strömningarna*, som utvecklas mot revolutionen, till en kamp mot kriget. Det bästa kriteriet på tendenserna i en given organisation är dess attityd i praktiken, i handling, gentemot det nationella försvaret, och gentemot kolonierna, speciellt i de fall där landets borgarklass äger koloniala slavar. Endast en total och verklig brytning med den allmänna opinionen på den mest brännande frågan om "fosterlandsförsvaret" påvisar en vändning, eller åtminstone början till en vändning, från borgerliga till proletära ståndpunkter. Närmandet till vänsterorganisationer av denna typ måste åtföljas av en vänlig kritik av all obeslutsamhet i deras politik, och av ett gemensamt utarbetande av alla krigets teoretiska och praktiska frågor.

83. Det är inte endast ett fåtal politiker som erkänner, åtminstone i ord, den Andra och Tredje Internationalens misslyckanden, men på samma gång menar att "*det är inte dags att börja byggande av en ny International*". En sådan position är inte karaktäristisk för en revolutionär

marxist, utan för en desillusionerad stalinist eller besviknen reformist. Den revolutionära kampen gör inget uppehåll. Dess förutsättningar är kanske inte gynnsamma idag, men en revolutionär som inte kan simma mot strömmen är ingen revolutionär. Att säga att byggandet av en ny International är "olägligt" är det samma som att deklarerat att klasskampen, och speciellt kampen mot kriget, är olägligt. Under den nuvarande epoken kan inte en proletär politik ställa sig annat än internationella uppgifter. Internationella uppgifter kan inte betyda annat än sammansvetsandet av internationella kadrer. Detta arbete kan inte skjutas upp för en dag, utan en kapitulation för imperialismen.

84. Naturligtvis kan ingen förutsäga exakt när kriget kommer att bryta ut och på vilket stadium det kommer att finna byggandet av nya partier och av Fjärde Internationalen. Vi måste göra allt i vår makt för att få förberedelserna för den proletära revolutionen att röra sig snabbare än förberedelserna för ett nytt krig. Det är emellertid mycket möjligt att imperialismen även denna gång hinner i kapp revolutionen. Men även denna utgång, som förebådar stora offer och olyckor, befriar oss i inget fall från plikten att omedelbart *bygga den nya Internationalen*. Omvandlandet av det imperialistiska kriget till en proletär revolution kommer att gå fortare, ju längre hunnet vårt förberedande arbete kommer att vara; ju mer härdad den revolutionära kadern är vid krigsutbrottet, desto mer systematiskt fortsätter de arbetet i alla krigförande länder, och desto mer orubbligt baseras deras arbete på korrekta strategiska, taktiska och organisatoriska principer.

85. I sitt första utbrott kommer det imperialistiska kriget att krossa den Andra Internationalens skröpliga kropp, och slå dess nationella sektioner i bitar. Det kommer att i grunden avslöja den Tredje Internationalens ihållighet och inkompetens. Det kommer heller inte att spara alla de obeslutsamma centristiska grupperingar som undviker frågan om en International, som enbart söker nationell förankring, som inte leder någon fråga till dess slutsats, som lever tillfälligt på jäsning och förvirring.

Även om de sanna revolutionärerna i början av kriget åter skulle finna sig själva i liten minoritet, kan vi inte för ett enda ögonblick tvivla på att massornas övergång till den revolutionära vägen kommer att ske mycket snabbare, mer beslutsamt och obevekligt, än under det förra imperialistiska kriget. En ny våg av uppror kan, och måste bli segerrik i hela den kapitalistiska världen.

Det är i alla händelser obestriddigt att bara den organisation som baserar sig på internationella principer och ingår i det proletära världspartiets led, i vår epok kan rota sig i den nationella jorden. *Kampen mot kriget betyder nu kampen för den Fjärde Internationalen!*

(10 juni, 1934)

Översättning: Hans Hurtig

Texten hämtad ur: *Writings of Leon Trotsky (1933-34)*, Pathfinders förlag 1975, sid 299-329.